

ЕСТЕТСКО ПРОЦЕЊИВАЊЕ ДЕЧЈИХ ЛИКОВНИХ РАДОВА

Милан Мијачевић

Југословенско саветовање ликовних педагога, Сомбор, 1977.

Тезе

- Измењени циљеви у ликовном васпитању, програм, метод рада, појава искрених дечјих ликовних радова
- У старој настави процењивало се имитативно-натуралистичким мерилима. Буквална сличност цртеже објекту - било је једино мерило.
- Нова ситуација - нов начин процењивања, који није лак и једноставан као у старој настави.

На чега обратити пажњу по новој концепцији:

- Ликовно васпитање указало је на пројектовање дечје психе у цртежу
То захтева: а) познавање дечје психологије
б) специфичност ликовног израза
в) све ликовне технике
г) могућност израза према узрасту
- Дечји ликовни рад представља једну целину која у себи садржи комплекс способности и особина детета, воље и искуства, стечених знања и навика, позитивних и негативних утицаја средине и склад изражајних способности пројектованих у ликовне елементе.

Дечји ликовни рад је подложен анализи са три различита гледишта:

- I **психолешког** гледишта
- II **педагошког** гледишта
- III **естетског** гледишта

- У ликовним радовима је дете најискреније, најотвореније јер не може да сакрије своје особине. Ако је ликовни рад спонтан каткад чак не подлеже ни утицају средине (као у мимици, говору, покрету и др.).
- Шаблонски цртежи старе наставе, који су настали под утицајем одраслих, не могу да послуже као средство анализе.

I Анализа са психолошког гледишта

1. Можемо утврдити да ли је неки ликовни рад детета заостао у односу на просек узраста (облици, целина, детаљи, колорит, локални тон и др.)
2. Различите теме и начин рада према полу - указују на разлике
3. Да ли је ликовни рад градског или сеоског детета - у ком крају је рађен
4. Разлике у темпераменту и карактеру

Анализом са психолошког гледишта могуће је утврдити однос детета према објектима мотивима као: породица, кућа, друг, аутопортрет, дрво и слободан избор теме.

Ова анализа потврђује да:

- деца интелектуално развијена цртају и сликају више у геометријским облицима - упрошћено
- деца слабијег интелекта -наклоњена анализи - рашчлањују објекте
- наглашени мотиви на било који начин на дечјим радовима - представљају интерес за дете.

II Анализа са педагошког гледишта

- потврђује да се у сваком дечјем раду може открити педагошки утицај

Лоши педагошки утицаји:

1. усмеравање укуса

- а) оријентација на идеалистичко - сладуњав израз
- б) имитативност - копирање природе
- в) шаблони и шеме
- г) сугерирање технике

2. техничко усмеравање

- а) једна ликовна техника
- б) техноманија
- в) неодговарајуће - великовне технике (перје, гриз, стакло, лишће, слама и др.)

III Анализа са естетског гледишта

- При естетској анализи сви елементи треба да чине јединствену целину.

Не треба ни један елемент стављати у први план: ни сиже, ни композицију, ни доживљај, ни боју, ни форму - све треба узимати као јединствену целину.

Према томе анализа дечјег рада је комплексна радња која укључује у себе и психолошку и педагошку анализу.

- Један, са психолошке тачке гледишта занимљив дечји рад за проучавање личности може да буде лош као педагошки поступак - и обрнуто.

Методи естетског процењивања у разреду

1. Када дечје ликовне радове издваја наставник
2. Када дечје ликовне радове издвајају један или два ученика
3. Када дечје ликовне радове издваја жири састављен од групе ученика.

* * *